

Okresné riaditeľstvo PZ v Bratislave IV
M. Sch. Trnavského 1
844 22 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bratislava
	2626/2023/KVOP 12758/2023	 	14.11.2023

Výsledky kontroly určeného priestoru na OO PZ Devínska Nová Ves

Vážený pán riaditeľ,

dňa 15.05.2023 som vykonal neohlásenú kontrolnú návštevu **Obvodného oddelenia Policajného zboru Devínska Nová Ves** (ďalej len „OO PZ“) zameranú na obmedzovanie osobnej slobody osôb na policajných útvaroch, osobitne v celách policajného zaistenia a v určených priestoroch. Cieľom mojich systematických návštev policajných útvarov je posilniť ochranu pred zlým zaobchádzaním, pôsobiť preventívne a zvyšovať štandard zaobchádzania s osobami obmedzenými na osobnej slobode na policajných útvaroch.¹

OO PZ disponuje jedným určeným priestorom. Podľa vyjadrení službukonajúceho príslušníka sa využíva len na nevyhnutný čas, kým nedôjde k umiestneniu osoby obmedzenej na osobnej slobode do cely policajného zaistenia. V čase našej návštevy sa v určenom priestore OO PZ nenachádzala žiadna osoba.

Vykonal som prehliadku určeného priestoru, vrátane materiálneho vybavenia, taktiež som hovoril so službukonajúcim príslušníkom. Následne som vykonal kontrolu úradných záznamov a ďalších listín týkajúcich sa obmedzenia osobnej slobody osôb ich umiestnením v určenom priestore OO PZ. Službukonajúci príslušník mi počas návštevy poskytol požadovanú súčinnosť, za čo ďakujem. Týmto Vás podľa zákona o verejnom ochrancovi práv upovedomujem o výsledkoch kontrolnej návštevy.²

S poukazom na medzinárodné štandardy ochrany základných práv a slobôd a odporúčania Európsky výbor na zabránenie mučenia a neludzkeho či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT), ako aj na zákon o Policajnom zbore som zistil nasledujúci nedostatok:

¹ Opatrenia zbavujúce osobu slobody môžu často znamenať určitý nevyhnutný prvok utrpenia či poníženia. Štát však má povinnosť zabezpečiť, aby bola osoba zaistená za podmienok, ktoré sú v súlade s ľudskou dôstojnosťou tak, aby spôsob a postup výkonu týchto opatrení nevystavoval takúto osobu úzkosti či utrpeniu takej intenzity, ktorá by prevyšovala nevyhnutnú úroveň utrpenia so zaistením neoddeliteľne spojenú, a **aby s ohľadom na praktické požiadavky obmedzenia slobody bolo zodpovedajúcim spôsobom zabezpečené jej zdravie a dobré životné podmienky.** (Rozsudok ESLP: Kummer v. Česká republika z 25. júna 2013, ods. 62).

² § 22 ods. 2 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom ochrancovi práv“).

Pripútavanie osôb k predmetom na OO PZ

Podľa § 49a zákona o Policajnom zbore je policajt oprávnený umiestniť osobu obmedzenú na osobnej slobode do určeného priestoru, ak nie je účelné umiestňovať osobu do cely policajného zaistenia.

Z interného zoznamu osôb umiestnených do určeného priestoru na OO PZ časti Pripútanie (predmet), je zrejmé, že za obdobie necelých piatich mesiacov boli tri osoby pripútané k objektu na chodbe, a to k mrežiam alebo radiátoru. K pripútaniu osôb pristúpili príslušníci z kapacitných dôvodov, keďže boli v rovnakom čase obmedzené na osobnej slobode osoby rôzneho pohlavia či viaceré osoby súčasne.

Pripútavanie osôb obmedzených na osobnej slobode k objektom, namiesto umiestnenia do určeného priestoru resp. cely policajného zaistenia z kapacitných dôvodov považujem za neakceptovateľné a nezákonné. Základné práva a slobody osôb obmedzených na osobnej slobode možno obmedziť len na základe ústavy, v jej rozsahu a medziach a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nielenže príslušníkov k takémuto postupu neoprávňuje žiadne ustanovenia zákona o Policajnom zbore či iný právny predpis, ale tiež postup dosahuje intenzitu porušenia čl. 3 Dohovoru, a to ponížujúceho zaobchádzania s osobami obmedzenými na osobnej slobode.

CPT opakovane od roku 2000 vyzýva slovenské úrady na prijatie efektívnych opatrení, ktoré by úplne odstránili nežiaducu prax pripútavania osôb obmedzených na osobnej slobode k predmetom pevne spojeným so stenami alebo k podobným objektom na policajných oddeleniach.

Postup orgánu verejnej moci, ktorý nie je v súlade so zákonnými ustanoveniami, nemožno v demokratickom a právnom štáte ospravedlniť prevádzkovými, organizačnými, technickými, finančnými a ani žiadnymi inými inštitucionálnymi potrebami. Za nedostatočné kapacity nemôžu niesť dôsledky osoby obmedzené na osobnej slobode.

Navrhované opatrenie: upustiť od nezákonnej praxe pripútavania osôb obmedzených na osobnej slobode k pevným objektom, a to bezodkladne.

Uvedomujem si, že situáciu nedostatočnej kapacity ciel policajného zaistenia OO PZ nie je spôsobilé ovplyvniť. Z uvedeného dôvodu sa s potrebou zvýšenia kapacít ciel policajného zaistenia v Bratislavskom kraji obrátim na Prezídium Policajného zboru, resp. na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

OO PZ odporúčam, aby sa jeho príslušníci vždy dôsledne snažili umiestniť osoby obmedzené na osobnej slobode do ciel policajného zaistenia, osobitne v prípadoch zvýšeného počtu osôb obmedzených na osobnej slobode v určenom priestore, tak aby predchádzali nezákonnej praxi pripútavania osôb k pevným objektom.

Tiež si Vás dovoľujem požiadať o poučenie príslušníkov k zákonu o verejnom ochrancovi práv, najmä o kompetenciách verejného ochrancu práv vo vzťahu k vstupovaniu do objektov orgánov verejnej moci a vyhotovovaniu fotografickej dokumentácie.

V zmysle § 17 ods. 2 písm. e) zákona o verejnom ochrancovi práv je orgán verejnej moci povinný vysporiadať sa s opatreniami, ktoré verejný ochranca práv navrhne. Realizácia navrhovaných opatrení môže byť predmetom neohlásenej kontrolnej návštevy. V zmysle § 17 ods. 3 zákona o verejnom ochrancovi práv očakávam Vaše vyjadrenie k navrhovaným opatreniam v lehote 20 dní od doručenia žiadosti verejného ochrancu práv.

Ďakujem Vám za spoluprácu.

S pozdravom

JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M. (Tübingen)
verejný ochranca práv